

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ У ВАЗДУХОПЛОВСТВУ

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Садржај презентације

1. Основни појмови у вези обезбеђивања у ваздухопловству
2. Организација обезбеђивања у ваздухопловству и Стандарди обезбеђивања у ваздухопловству
3. Мали аеродроми и мере обезбеђивања у ваздухопловству
  1. Обезбеђивање аеродрома
    - а) Контрола приступа
    - б) Преглед обезбеђивања
  2. Обезбеђивање ваздухоплова

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Дефиниције

- Закон о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15 и 66/15 – др. закон):

Члан 220.

Обезбеђивање у ваздухопловству је скуп мера и људских и материјалних потенцијала којима се ваздухопловство обезбеђује од радњи незаконитог ометања.

Дефиниције

Као радње незаконитог ометања нарочито се сматрају:

- насиље против лица у ваздухоплову у лету, ако оно може да угрози безбедност ваздухоплова;
- уништење ваздухоплова који се користи у ваздушном саобраћају или такво nanoшење штете ваздухоплову које би могло да ваздухоплов учини неспособним за лет или да угрози безбедност лета;
- постављање направе или материје на ваздухоплов у употреби, којима ваздухоплов може бити уништен или којима би могла да се проузрокује штета која би ваздухоплов учинила неспособним за лет или угрозила безбедност лета;

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Дефиниције

- уништење или оштећење техничких система ваздушног саобраћаја или ометање њиховог рада, ако то може да угрози безбедност ваздухоплова у лету;
- давање лажних обавештења којима се угрожава безбедност ваздухоплова у лету;
- незаконита и намерна употреба било које направе, материје или оружја за извршење дела насиља против лица на аеродрому које има или може да има за последицу тешку телесну повреду или смрт лица или које за последицу може да има уништење или тешко оштећење објеката, опреме или средстава на аеродрому или ваздухоплова ван употребе који се на њему налази, ако се тиме угрожава или може да се угрози безбедност на аеродрому.

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Најчешће мете радњи незаконитог ометања

- Авио-превозиоци
- Аеродроми
- Пружаоци услуга у ваздушној пловидби
- Пружаоци услуга земаљског опслуживања
- Инфраструктура, значајни објекти и сл.

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Најчешће врсте радњи незаконитог ометања

- Саботаже
- Отмице ваздухоплова
- Насилно заузимање објеката и инфраструктуре
- Постављање експлозивних направа
- Давање лажних информација
- Електронски напади и ометање система и инфраструктуре

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Разлози и мотиви за чињење радње незаконитог ометања

1. Политички
2. Религиозни
3. Конкуренција
4. Стицање материјалне користи
5. Сравнивање личних рачуна
6. Немотивисани акти учињени под дејством различитих опијата

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Методe за извршење радње незаконитог ометања

1. Уношење забрањених предмета у пртљагу, роби, пошти или залихама
2. Координација са „унутрашњим елементима“ (аеродромско особље, особље авио-превозиоца...)
3. Непримећен унос забрањених предмета (оружја) у ваздухоплов
4. Бомбаши самоубице
5. Електронски напади

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Најчешћа средства за извршење радњи незаконитог ометања – терористичких радњи

1. Експлозивне направе и запаљива средства
2. Ватрено оружје
3. Хемијско оружје
4. Течности
5. Биолошко оружје
6. Информациони тероризам

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству (1/3)

Члан 221. Закона о ваздушном саобраћају

У циљу примене стандарда у области обезбеђивања у ваздухопловству, Влада, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја, доноси Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству.

Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству утврђује:

- мере и поступке којима се омогућава обезбеђивање у ваздухопловству, нарочито спречавање различитих облика радњи незаконитог ометања и обавезе државних органа и других субјеката које се односе на спровођење мера обезбеђивања; план за деловање у ванредним ситуацијама; начин одређивања контролисаних и обезбеђивано-рестриktivних зона на аеродромима и услове за улазак у те зоне и кретање у њима;

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству (2/3)

- контролу начина на који се предузимају мере обезбеђивања; контролу ефикасности мера обезбеђивања; обуку у области обезбеђивања; услове које морају да испуне сва лица која обављају преглед обезбеђивања; услове које мора да испуни опрема за обезбеђивање у ваздухопловству; начин одређивања критичних објеката, делова инфраструктуре и система који се користе за потребе цивилног ваздухопловства, заштиту од електронских претњи, као и алтернативне мере које су дужни да примењују оператери аеродрома који поседују дозволу за коришћење, а на којима се обавља јавни авио-превоз.

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству (3/3)

- На основу Националног програма за обезбеђивање у ваздухопловству Директорат доноси Програм за контролу квалитета мера обезбеђивања у ваздухопловству и Програм обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству.
- Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству, Програм за контролу квалитета мера обезбеђивања у ваздухопловству и Програм обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству спроводи Директорат.

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Обезбеђивање аеродрома (1/2)

Контролисана и обезбеђивано-рестриктивна зона аеродрома и мере заштите аеродрома

Члан 225.

- Оператер аеродрома који поседује сертификат аеродрома дужан је да, по прибављеној сагласности министарства надлежног за унутрашње послове и посебне организације надлежне за безбедносно-информативне послове, одреди контролисану и обезбеђивано-рестриктивну зону, службене пролазе и пролазе за путнике и да за то прибави сагласност Директората.
- Оператер аеродрома из става 1. овог члана је дужан да обележи службене пролазе и пролазе за путнике и да постави одговарајуће знаке обавештења, упозорења или забране неовлашћеног приступа у контролисану и обезбеђивано-рестриктивну зону.

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Обезбеђивање аеродрома (2/2)

- Оператер аеродрома који поседује дозволу за коришћење, а на којем се обавља јавни авио превоз, дужан је да, на основу појединачне безбедносне процене ризика одреди контролисану и обезбеђивано-рестриктивну зону аеродрома или постави ограду или другу прикладну препреку или предузме другу одговарајућу меру заштите аеродрома.
- Безбедносну процену ризика из става 3. овог члана оператер аеродрома прибавља од министарства надлежног за унутрашње послове и посебне организације надлежне за безбедносно-информативне послове.

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Прилагођени систем обезбеђивања у ваздухопловству

Примена заједничких основних стандарда обезбеђивања у ваздухопловству (ICAO, ECAC или националних) може да буде:

- неприлагодљива за операције које се одвијају на „малим аеродромима“,
- неефикасна у смислу спречавања специфичних претњи

Систем обезбеђивања је потребно прилагодити локалним околностима.

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Прилагођени систем обезбеђивања у ваздухопловству

Систем обезбеђивања у ваздухопловству се прилагођава у зависности од врсте активности (операција) које се одвијају на „малом аеродрому“

Оквир за мере обезбеђивања у ваздухопловству на „малим аеродромима“ се заснива на алтернативним мерама обезбеђивања у ваздухопловству, при чему се обезбеђује адекватан и прихватљив ниво заштите на основу локалне процене ризика.

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

ЕУ/ЕСАС приступ

Савремени приступ обезбеђивању у ваздухопловству у државама чланицама Европске уније и ЕСАС-а омогућава да се за неке аеродроме одреде одступања од стандарда прописаних у националним прописима и да се на тим аеродромима примењују алтернативне мере обезбеђивања у ваздухопловству.

Ове мере морају да:

- обезбеде адекватан ниво заштите, и
- да буду одређене на основу локалне процене ризика.

Алтернативне мере обезбеђивања у ваздухопловству

Сходно Националном програму за обезбеђивање у ваздухопловству Директорат може да усвоји алтернативне мере обезбеђивања у ваздухопловству које пружају одговарајући ниво заштите на основу процене ризика за аеродром или обележене просторе на аеродрому, на којима је саобраћај ограничен на једну или више следећих категорија ваздухоплова или летова:

1. ваздухоплов са максималном масом на полетању (МТОМ) мањом од 15.000 kg (укључује све врсте активности: комерцијалне, „бизнис“, „корпоративне“, општу авијацију и сл.);
2. хеликоптер;
3. летове државних ваздухоплова;
4. летове у циљу гашења пожара;

Алтернативне мере обезбеђивања у ваздухопловству

5. медицински превоз, превоз у случају ванредне ситуације или превоз у случају трагања и спасавања;
6. снимање из ваздуха и испитивање у ваздуху;
7. пружање осталих услуга из ваздуха;
8. летове у циљу испоруке хуманитарне помоћи;
9. летове које обављају авио-превозиоци, произвођачи ваздухоплова или предузећа за одржавање ваздухоплова, којим се не превозе путници, пртљаг, роба и пошта;
10. летове ваздухопловима са максималном масом на полетању (МТОМ) мањом од 45.500 *kg* којима се обавља превоз за сопствене потребе („корпоративни летови“).

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Алтернативне мере обезбеђивања у ваздухопловству

- Директорат припрема измену националних прописа у смислу увођења алтернативних мера обезбеђивања у ваздухопловству (Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству)
- Израдиће се упутство за обављање локалне процене ризика који ће да представља основ за дефинисање адаптираних мера обезбеђивања у ваздухопловству.

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Алтернативне мере обезбеђивања у ваздухопловству

Успостављање заједничких мера обезбеђивања у ваздухопловству на малим аеродромима подразумева следеће:

- Развијање „безбедносне културе“ (информисањем и обуком)
- Успостављање основних мера заштите ваздухоплова
- Успостављање основних елемената (сета критеријума) за оцену ризика и елемената за вредновање тих елемената
- Успостављање ефикасне комуникације и координације између оператера аеродрома, корисника аеродрома и локалних организационих јединица државних органа

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

ПИТАЊА?